

Simona Ștefănescu

MEDIA
și
CONFLICTELE

comunicare

t...
TRITONIC

CUPRINS

Prefață – Dorel Abraham / 9

Argumente / 12

PARTEA I. ASPECTE GENERALE

Capitolul 1. **Introducere. Precizări conceptuale** / 15

Capitolul 2. **Aspecte teoretice privind relația mass media – crize/ conflicte** / 18

2.1. Teoriile referitoare la mass media ca „extensii” ale statului în situațiile de criză și conflict / 19

2.2. Teoriile privind mass media ca principal instrument de preservare a ordinii sociale / 20

2.3. Teoriile privind criza ca strict un „construct” al media / 21

2.4. Teoriile privind rolul contradictoriu și schimbător al media în situații de criză sau război / 23

Capitolul 3. **Probleme teoretice și metodologice ridicate de mediatizarea conflictelor** / 25

3.1. Problema „medierii” realității de către media / 25

3.2. Teoria privind rolul de „gatekeeper” al jurnalistului / 27

3.3. Problema jurnaliștilor și a practicii jurnalistice în timp de conflict / 30

3.4. Problema cenzurii în timpul conflictelor / 33

3.4.1. Presiunile și cenzura din partea surselor de informație. Constrângerea de a „coopera” / 33

3.4.2. Presiunile și cenzura din partea redacției. Constrângerea de a standardiza / 35

3.4.3. Presiunile și cenzura din partea colegilor jurnaliști. Constrângerea de a subscrie / 36

3.5. Problema manipulării media și prin media / 37

Capitolul 4. Contextul global al mediatizării conflictului iugoslav (1991–1995) / 45

- 4.1. Crizele politice contemporane și comunicarea mass media / 45
- 4.2. Tipuri de crize politice intens mediatizate în anii '90 / 48
 - 4.2.1. „Revoluțiile” pentru căderea comunismului / 48
 - 4.2.2. Loviturile de stat / 50
 - 4.2.3. Acțiunile teroriste / 51
 - 4.2.4. Conflictele interetnice sau interconfesionale / 52
 - 4.2.5. Conflictele internaționale, războaiele / 53
 - 4.2.6. Mișcările de „eliberare națională” sau de „cucerire a independenței statale” / 56
 - 4.2.7. Crizele „ministeriale” sau „guvernamentale” / 58
- 4.3. Apariția conflictelor televizate, spectaculare, „live” / 60
- 4.4. Analiza comparativă a mediatizării conflictului iugoslav (1991–1995) versus mediatizarea conflictelor majore din aceeași perioadă / 62
- 4.5. Specificitatea mediatizării conflictului iugoslav / 63

Capitolul 5. Delimitarea cadrului teoretic și metodologic. Grila analizei de conținut / 68

- 5.1. Opțiunea teoretică / 68
- 5.2. Cadrul conceptual specific al cercetării / 70
- 5.3. Ipotezele de cercetare a mediatizării conflictului / 77
- 5.4. Cadrul metodologic. Aplicațiile analizei de conținut / 79
 - 5.4.1. Specificul analizei de conținut și domeniile de aplicație / 79
 - 5.4.1.1. *O scurtă „istorie” a analizei de conținut / 79*
 - 5.4.1.2. *Fazele metodologice succesive ale analizei de conținut / 81*
 - 5.4.2. Definițiile analizei de conținut / 82
 - 5.4.3. Etapele analizei de conținut / 84

Capitolul 6. **Analiza mediatizării conflictului iugoslav
(1991–1995). Rezultatele cercetării / 97**

- 6.1. Analiza cantitativă a conținutului mediatizării100
- 6.1.1. Mediatizarea evenimentului
„Markale” – februarie 1994 / 100
- 6.1.1.1. *O scurtă descriere a „evenimentului” / 100*
- 6.1.1.2. *Rezultatele analizei / 101*
- 6.1.2. Mediatizarea evenimentului „Oluja” –
august 1995 / 107
- 6.1.2.1. *O scurtă descriere a „evenimentului” / 107*
- 6.1.2.2. *Rezultatele analizei / 108*
- 6.1.3. Mediatizarea evenimentului „Dayton” –
octombrie-noiembrie 1995 / 112
- 6.1.3.1. *O scurtă descriere a „evenimentului” / 112*
- 6.1.3.2. *Rezultatele analizei / 114*
- 6.2. Analiza calitativă a „atitudinii” mediatizării / 119
- 6.2.1. Elemente de „atitudine” în mediatizarea
evenimentului „Markale” – februarie 1994 / 119
- 6.2.1.1. *Atitudinea față de situația conflictuală / 119*
- 6.2.1.2. *Atitudinea față de entitățile aflate în conflict / 123*
- 6.2.2. Elemente de „atitudine” în mediatizarea
evenimentului „Oluja” – august 1995 / 133
- 6.2.2.1. *Atitudinea față de situația conflictuală / 133*
- 6.2.2.2. *Atitudinea față de entitățile aflate în conflict / 136*
- 6.2.3. Elemente de „atitudine” în mediatizarea
evenimentului „Dayton” – octombrie-noiembrie 1995 / 144
- 6.2.3.1. *Atitudinea față de situația conflictuală / 144*
- 6.2.3.2. *Atitudinea față de entitățile aflate în conflict / 146*
- 6.2.4. Atitudinea ziarelor față de cele trei categorii de
actori: sârbii, musulmanii și croații. O aprofundare și
nuanțare prin analiza de tendință / 154
- 6.3. Aspecte ale practicii jurnalistice. Stiluri, surse
de informare și genuri jurnalistice surprinse în
mediatizarea conflictului iugoslav / 167

6.3.1. Stilul jurnalistic în redactarea articolelor analizate / 167

6.3.2. Sursele de informare: practici și diferențieri / 175

6.3.3. Genuri jurnalistice în mediatizarea conflictului iugoslav / 182

PARTEA A III-A. STUDIU DE CAZ (2): CONFLICTUL DIN KOSOVO (1999)

Capitolul 7. Aspecte ale mediatizării conflictului din Kosovo (1999) într-un documentar TV: „Kosovo. Blestemul războiului” / 190

7.1. Registre de discurs abordate de documentarul BBC / 194

7.2. Aspecte privind durata mediatizării / 197

7.3. Analiza mediatizării conflictului din Kosovo. Comentarii și imagini în documentarul BBC / 207

7.3.1. Analiza de conținut a comentariilor (discursului) din documentarul BBC / 207

7.3.2. Analiza de conținut a imaginilor din documentarul BBC / 211

7.4. Construirea realității mediate în documentarul BBC / 212

Capitolul 8. Concluzii / 214

Bibliografie / 221

Summary / 227

Contents / 230